

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 14/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Ukrajina, zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 3Nt/10/2022-59 z 2. februára 2023 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Tos/34/2023-72 z 18. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou z 31. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu a prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu č. k. 3Nt/10/2022-59 z 2. februára 2023 a uznesením krajského súdu č. k. 6Tos/34/2023-72 z 18. júla 2023. Navrhuje označené uznesenia zrušiť a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia a súčasne žiada, aby v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd priznal tejto sťažnosti odkladný účinok a odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení, pretože ich právnym následkom by mohlo byť zničenie predmetného jantáru, ktorý bol sťažovateľke zhabaný, a tým by došlo k vzniku vážnej ujmy na jej vlastníckom práve.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených listín vyplýva, že trestné konanie pred všeobecnými súdmi (o zhabaní veci) vyplynulo z trestného konania vedeného na Kriminálnom úrade finančnej správy pod ČVS: KÚFS-41/7082-V-2022, ktoré bolo zastavené uznesením prokurátora Okresnej

prokuratúry Michalovce sp. zn. Pv 272/22/8807 z 1. júla 2022, a to z dôvodu zániku trestnosti činu pre účinnú ľútosť obvineného [REDAKOVANÉ]. Následne prokurátor podal návrh, aby okresný súd zhabal uvedené veci, pretože mali byť určené alebo použité na spáchanie trestného činu a preto, lebo to má tiež vyžadovať bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem.

3. Okresný súd v tejto trestnej veci pre zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona rozhodol na verejnom zasadnutí 2. februára 2023 tak, že návrhu prokurátora vyhovel a veci (išlo o opracovaný jantár rôznych veľkostí, tvarov, kvality a farieb v množstve 20,98 kg, neopracovaný jantár rôznych veľkostí, tvarov, kvality a farieb v množstve 41,51 kg, pozn.) zhabal v prospech štátu.

4. Sťažovateľka ako zúčastnená osoba na zasadnutí deklarovala vlastníctvo k uvedeným veciam. Súd však jej výpoveď vyhodnotil ako účelovú a rozpornú vo vzťahu k výpovedi obvineného, ktorý uviedol, že v autobuse, kde bol nájdený jantár, šoféroval toho dňa iba na žiadosť otca sťažovateľky [REDAKOVANÉ], pretože ten mal toho dňa zdravotné problémy a šoférovať predmetný autobus nemohol. Sťažovateľka tiež vypovedala, že autobus, v ktorom bol kritického dňa na štátnej hranici vo Vyšnom Nemeckom nájdený jantár, mal byť vymenený z dôvodu poruchy iného autobusu.

5. Podľa názoru súdu nelogicky vyznieva aj skutočnosť, že jantár pomáhali sťažovateľke ukryť ešte pracovníci firmy, od ktorej ho táto kúpila. Je tiež nelogické, aby spoločnosť, ktorá sa zaoberá predajom nerastných surovín, na svojej prevádzke disponovala ešte aj náradím na uloženie jantáru do vozidla, práve naopak, takáto požiadavka od zúčastnenej osoby na firmu predávajúcu jantár by mohla vzbudiť podozrenie, že práve táto firma túto skutočnosť mohla oznámiť príslušným úradom.

6. Súd konštatoval, že jantár bol ukrytý okrem rezervného kolesa autobusu aj v jeho prednej časti pri rezervnom kolese, čím je veľmi pravdepodobné, že jantár bol do tohto priestoru ukrytý priamo sťažovateľkou práve v úmysle ho nelegálne previesť na územie Slovenska bez toho, aby došlo k zaplateniu poplatkov za dovoz takéhoto tovaru.

7. Proti uvedenému uzneseniu o zhabaní veci bola zo strany sťažovateľky podaná sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd tak, že ju zamietol ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti polemizuje s názormi všeobecných súdov v trestnej veci, s ktorými nesúhlasí, hoci ich na druhej strane aj čiastočne rešpektuje. Brojí v podstatnom proti tomu, že zo strany okresného súdu v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení § 83 Trestného zákona bol jednoznačne obsiahnutý prvok svojvôle a extrémny rozpor s princípmi spravodlivosti, pretože predmetný jantár je vo vlastníctve sťažovateľky, ktorá ho legálne zakúpila na území Ukrajiny, čo aj riadne neskôr zdokladovala.

9. Krajský súd sa v danom prípade len nekriticky stotožnil s názorom prvostupňového súdu a v rámci svojho rozhodnutia fakticky len odkázal na jeho odôvodnenie, čím sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentmi sťažovateľky uvedenými v jej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ktoré je podľa nej predčasné, jednostranné, neodôvodnené, a teda nezákonné, porušujúce jej označené práva.

10. Súd svoje právne úvahy primárne začína spochybňovaním dôveryhodnosti výpovede sťažovateľky ako vlastníčky zaistenej veci a nachádzaním rozporov namiesto toho, aby sa primárne venoval skúmaniu dôvodnosti návrhu prokurátora a zákonných dôvodov na samotné zhabanie veci v zmysle § 83 ods. 1 písm. d) a g) Trestného zákona, ktoré aj cituje.

11. Sťažovateľka nespáchala žiadny trestný čin a nebola ani trestne stíhaná a závery sú z pohľadu obhajoby založené iba na pravdepodobnosti či nepravdepodobnosti; domnelých a nepodstatných „treťoradých“ rozporoch a v neposlednom rade aj na subjektívnych a účelových hodnotiacich úsudkoch samosudcu. V uznesení nie je žiadny priamy dôkaz preukazujúci skutočnosť, že zaistená vec bola určená na spáchanie trestného činu, teda týmto ani nie sú naplnené hmotnoprávne podmienky uvedené v § 83 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

12. Pokiaľ ide o zhabanie veci podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona, súd svoje rozhodnutie podľa tohto ustanovenia zákona zdôvodnil tým, že takýto postup si vyžaduje verejný záujem Slovenskej republiky na riadnom výbere ciel a daní, ktoré Slovenská republika vyberá pri dovoze tovaru na územie Slovenskej republiky. Súd však podľa sťažovateľky neuvádza, prečo záujem štátu na výbere ciel a daní považuje za obdobný verejný záujem vo vzťahu k bezpečnosti ľudí a majetku. Sťažovateľka je toho názoru, že zákonodarca pri koncipovaní uvedenej právnej vety myslel predovšetkým na veci nebezpečné pre ľudí, ako napríklad drogy, výbušniny, žieraviny, zbrane a pod., v žiadnom prípade však okrasnú nerastnú surovinu slúžiacu na výrobu šperkov a bižutérie. Obhajoba v skrášľovaní sa ľudí a prostredia nevidí nebezpečenstvo pre iných ľudí a majetok. Z vlastníctva legálne nadobudnutej veci na území Ukrajiny štátnou príslušníčkou Ukrajiny žijúcou na Ukrajine, ktorej úmyslom je predaj šperkov na Ukrajine, nepochybne nevyplýva žiadne nebezpečenstvo pre osoby nachádzajúce sa v Slovenskej republike či pre osoby nachádzajúce sa na území Ukrajiny alebo aj kdekoľvek inde vo svete.

13. Navrhuje, aby bol vykonaný výsluch [REDAKOVANÉ], aby sa ako jej otec osobne vyjadril ako osoba najoprávnenejšia, čo sa stalo v kritickom čase, prečo došlo k zámene autobusov. Iba vykonaním takéhoto dôkazu pred súdom bude možné odstrániť údajný rozpor v detaile, aby tak bolo rozhodnutie súdu presvedčivé a spravodlivé. Hodnota zhabaných vecí bola určená na sumu 51 080 eur, čo vybočuje z akýchkoľvek medzi proporcionality vzhľadom na to, že škoda, ktorá štátu pôvodne vznikla v podobe colného dlhu, bola iba vo výške 9 207,59 eur, pričom táto už bola v plnej miere aj uhradená. Poukazuje pritom na rozhodovaciu prax ústavného súdu v otázke primeranosti trestania, ktorá by sa mala primerane aplikovať aj na ukladanie ochranných opatrení v danom prípade.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podľa čl. XI platného rozvrhu práce ústavného súdu od 1. januára 2024 schváleného na zasadnutí pléna 13. decembra 2023 veci patriace do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce, prerokujú senáty v pôvodnom zložení.

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a zistil, že v časti jej námietok nemá právomoc o nich konať a v časti námietok je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

III.1. K porušeniu označených práv uznesením okresného súdu:

16. Vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

17. Proti uzneseniu okresného súdu mala sťažovateľka možnosť podať riadny opravný prostriedok, (sťažnosť), ktorý aj využila, o ktorom rozhodoval krajský súd. Sťažovateľka na ústavnom súde opakuje svoje námietky, ktoré už raz predniesla v konaní pred všeobecnými súdmi, preto ústavný súd v tejto časti jej ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

18. Z jej ústavnej sťažnosti však jasne nevyplývalo, či svoje námietky opakuje v celom rozsahu, preto si ústavný súd vyžiadal sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu, ktorej obsah potvrdzuje, že sťažovateľka nenamietala porušenie tých istých označených práv (majúc na mysli základné právo na súdnu ochranu a prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. tiež neoznačila presne základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ktoré namieta v konaní pred ústavným súdom, preto je v tejto časti jej ústavná sťažnosť aj neprípustná, preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2. K porušeniu označených práv uznesením krajského súdu:

19. Sťažovateľka súčasne tvrdí, že uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, pretože v konaní pred ním došlo k takej aplikácii § 83 ods. 1 písm. d) a g) Trestného zákona zo strany okresného súdu, ktorou bol popretý samotný účel a zmysel konkrétnej právnej úpravy, čo malo za následok neoprávnený zásah do vlastníckeho práva sťažovateľky. Súčasne navrhuje v tejto veci vypočuť aj svojho otca, ktorý by sa k veci kompetentne vyjadril.

20. Sťažovateľka v čase podania ústavnej sťažnosti bola v trestnom konaní v pozícii zúčastnenej osoby (§ 10 ods. 10 druhá veta Trestného poriadku), ktorej boli zhabané veci (jantár), pretože tento jantár bol pri prevoze z Ukrajiny ukrytý v autobuse na účely jeho prenesenia bez povolenia ukrajinských úradov. Bez ohľadu na to, že svoje konanie oľutovala a aj údajne dodatočne zaplatila dlh voči Slovenskej republike, konštrukcia odôvodnenia krajského súdu (bez ohľadu na to, že sa iba stotožnil s uznesením okresného súdu) nie je arbitrárna a svojvoľná, teda je v zásade z ústavného hľadiska akceptovateľná. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že boli splnené všetky zákonné podmienky na rozhodnutie o zhabaní týchto vecí, pretože takéto rozhodnutie si

vyžaduje verejný záujem Slovenskej republiky na riadnom výbere ciel a daní a je v záujme štátu, aby dovážaný tovar bol riadne prihlásený k colnej kontrole, bol skontrolovaný a až po riadnom prihlásení môže byť takýto tovar prepustený do voľného obehu. Súčasne sa tým plní aj generálna prevencia, a to aj vo vzťahu k ďalším páchatelom obdobnej trestnej činnosti, aby ich to odradilo od páchania a získavania pre seba neoprávneného finančného prospechu za dovoz tovaru do Slovenskej republiky. Zaistené veci boli použité na spáchanie trestného činu, pre ktoré bolo začaté už uvedené trestné stíhanie, teda v danom prípade pre zločin skrátenia dane a poisťného podľa § 276 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona. Podstatou základného práva na súdnu ochranu je poskytnutie možnosti uplatniť svoje práva a právom chránené záujmy v súdnom konaní, čo v prípade sťažovateľky nastalo v konaní pred okresným súdom a tiež preskúmaním jej sťažnosti ako zúčastnenej osoby proti uzneseniu okresného súdu. Skutočnosť, že sa konanie skončilo nie podľa predstáv sťažovateľky priamo ešte neznamená, že došlo aj k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu a prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

21. Napadnuté uznesenie krajského súdu podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky kvalifikovaného porušenia práva na súdnu ochranu a ani na prístup k súdu a nemožno ho *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, pretože dostatočne odôvodňuje potrebu zhabania vecí a nemožnosť ich vrátenia sťažovateľke bez ohľadu na to, že nezohľadňuje a neodpovedá detailne na všetky argumenty sťažovateľky v jej sťažnosti.

22. Z týchto dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajskej prokuratúry a obsahom práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je príčinná súvislosť, ktorá by umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky.

23. Pokiaľ ide o porušenie označených hmotných práv, sťažovateľka namieta zásah do práva vlastníť majetok, konkrétne práva na majetok, ktorý jej bol odňatý. Zákonnosť postupu je primárne otázkou jednoduchého práva a ústavný súd už uviedol, že nevidí v tomto štádiu priestor vstupovať do úvah všeobecných súdov a fakticky určovať ďalšie smerovanie konania. V prípade sťažovateľky bol jasne daný zákonný základ pre zásah do jej vlastníckych práv, pretože zásah sledoval legitímny cieľ.

24. Sťažovateľkou vyjadrená obava z možného zásahu do jej vlastníckeho práva nemá taktiež opodstatnený základ, ak pri dovoze tovaru boli porušené právne predpisy Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o zhabanie vecí v prospech štátu, ústavný súd na tomto mieste nevidí priestor, aby polemizoval so závermi prokuratúry a všeobecných súdov, keďže ide o primárne hodnotenie doteraz zisteného skutkového stavu a ustálenie ich právneho záveru. V tejto fáze konania sú to práve tieto orgány, ktoré musia posúdiť oprávnenosť úkonov trestného konania s priamou znalosťou všetkých skutkových okolností, ako aj to, či bol spáchaný trestný čin. Ústavný súd do tejto právomoci v zásade nevstupuje, keďže vzhľadom na svoje postavenie v právnom poriadku na to nie je vybavený zodpovedajúcimi právomocami umožňujúcimi bezprostredné zisťovanie skutkového stavu a jeho právne posudzovanie.

25. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by

po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavnú sťažnosť preto v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

26. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení.

27. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

28. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti napadnutých uznesení, ústavný súd konštatuje, že z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade nie sú splnené predpoklady stanovené § 129 zákona o ústavnom súde na odloženie vykonateľnosti napadnutých uznesení, a preto ústavný súd tomuto návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2024

Peter Molnár
predseda senátu